

1. ПОЈАМ ПРАВА

Институт права, као и државе, омогућава како начин производње класе на власти, тако и основну друштвену функцију класе.

Међусобни економски и политички односи, односно класни односи, најважнији су за одржавање власти владајуће класе, чије се остваривање регулише одговарајућим правним нормама. Исто тако присутна је регулатива како породичних, тако и других односа у друштву чију регулативу и примену регулише држава.

Дакле, право представља скуп друштвених норми које доноси држава ради заштите интереса владајуће класе и као такво оно има принудни карактер.

Право се примењује како на припаднике класе која је на власти, тако и на припаднике који нису на власти, и као такво оно омогућава владајућој класи да одржава постојеће класне односе. Садржај права с временом се мења и прилагођава потребама класе на власти.

Правом се остварује заштита оних интереса владајуће класе који се на други начин не могу заштити. С временом друштвени односи застаревају, те је стога нужно прилагођавање постојећих правних норми актуелним друштвеним потребама.

Владајућа класа ствара своје право са тежњом да заштити своје интересе путем одговарајућих норми које се у пракси примењују.

Најбитније карактеристике појма права су:

- За појам права нема значаја да ли правила о понашању људи у друштву утврђује држава или неко други. Јер је битна чињеница да држава својим ауторитетом обезбеђује њихову примену.
- Право својим одредбама регулише само оне односе у друштву из којих настају, или пак могу настати одређени класни сукоби.
- Владајућа класа путем државе и њеног апарата принудом приморава чланове потчињене класе да се придржавају постојећих норматива, јер добровољно они то не би учинили.

- Право је инструмент који омогућава владајућој класи да одржава постојећи начин производње који омогућава владајућој класи да у својим рукама има власт и средства за производњу.

1.1. ДЕФИНИЦИЈА ПРАВА

Право представља „систем друштвених норми које санкционише држава и који представљају вољу владајуће класе, а имају за циљ да одрже дати државни поредак, односно у крајњој линији дати начин производње који је у интересу владајуће класе.”¹

Правним нормама регулишу се они друштвени односи производње који могу да повреду класни интерес владајуће класе, тако да оне представљају оруђе за заштиту датог система. Дакле, право је средство за регулативу оних друштвених односа за које постоји потреба да се регулишу државном принудом.

1 Правна енциклопедија, Београд, 1979. стр. 1054